

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ В МИТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Митні органи у своїй діяльності зіштовхуються з цілим рядом складних завдань. Головними залишаються забезпечення надходжень до державного бюджету і захист економічних інтересів держави, але ці відповідальні завдання повинні здійснюватися ефективно й дієво, одночасно забезпечуючи підтримку потоку легальних товарів. До ризиків для митниці входить потенційне недотримання норм митного законодавства, такого як вимоги по ліцензуванню, правила оцінки товарів, країни їх походження, режими звільнення від податків та зборів, положення про безпеку, а також потенційна неспроможність посприяти міжнародній торгівлі [1].

Митниця, як і будь-яка інша організація, повинна управляти своїми ризиками. Це потребує систематичного застосування процедур управління, що призначені для скорочення таких ризиків, в цілях забезпечення виконання своїх задач з максимальною можливою ефективністю та дієвістю. Серед таких процедур можна виділити визначення, аналіз, оцінка, обробка, моніторинг і огляд ризиків, що можуть вплинути на виконання даних задач.

Управління фінансовими ризиками на митницях здійснюється на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях. Так, на стратегічному рівні управління ризиками Міністерство доходів і зборів України за результатами аналізу, виявлення та оцінки ризиків визначає пріоритетні напрями реалізації заходів з управління ризиками та затверджує Реєстр ризиків [3].

Структурні підрозділи Міністерства доходів і зборів України та спеціалізовані митні органи, які координують роботу митних органів за відповідними напрямками контролю, у разі потреби розробляють методичні рекомендації щодо роботи посадових осіб митних органів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків за певними напрямками контролю під час митного контролю та оформлення (далі – методичні рекомендації).

Здійснення митними органами аналізу, виявлення та оцінки ризиків, у тому числі з використанням інформаційних технологій, включають систематичне:

- а) виявлення умов і факторів, що впливають на виникнення ризиків;
- б) визначення областей ризику;
- в) визначення індикаторів ризику;
- г) здійснення оцінки імовірності виникнення ризиків та можливої шкоди у разі їх проявлення.

Таким чином, система аналізу та управління ризиками в митних органах України є методологічною основою для запобігання порушенням законодавства України з питань митної справи шляхом створення та використання сучасної системи митного адміністрування, забезпечення ефективного митного контролю, оптимального розподілу матеріальних та людських ресурсів на найбільш важливих і пріоритетних напрямках роботи.

Митні органи повинні тримати руку на пульсі часу і якомога швидше реагувати на зміни, що постійно відбуваються. Для цього доцільно було б дозволити митним органам самостійно формувати профілі ризику, які були б застосовні безпосередньо на даній митниці, пункті пропуску а бо митному посту. Це значно спростило б роботу як митних органів загалом, так і Департаменту аналітичної роботи, управління ризиками та аудиту. В подальшому даний орган виконував би координаційно-організаційну роботу. Проте, така постановка задачі породжує ще одну проблему – це наявність висококваліфікованих спеціалістів для роботи у підрозділах митних органів, що займаються розробкою та впровадження автоматизованої системи аналізу та управління ризиками. Вони повинні володіти на високому рівні як спеціальними галузевими знаннями, так і навиками написання комп'ютерних програм та умінням розв'язувати нестандартні економічні задачі з використанням математичного апарату [2].

1. Вакульчик О. М., Сисолятіна І.Г. Роль митного пост аудиту в побудові профілю ризику [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vamsu_econ/2011_2/Vak_Sys.htm.

2. Галько С. В. Модель аналізу ризиків під час митного контролю товарів і транспортних засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.

3. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками в митній службі України: наказ Держмитслужби 25.05.2012 р. N 597.

Крисовата, К.В. Організаційне забезпечення управління фінансовими ризиками в митній системі України [Текст] / К.В. Крисовата // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-28 вересня 2013 р. / Відп. за вип. Ю.М. Гладенко. - Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2013. - С. 148-149.